Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 12. septembra 2019*

„Pritožba – Damping – Izvedbena uredba (EU) 2015/776 – Uvoz koles, poslanih iz Kambodže, Pakistana in s Filipinov – Razširitev dokončne protidampinške dajatve, uvedene na uvoz koles s poreklom s Kitajske, na ta uvoz – Uredba (ES) št. 1225/2009 – Člen 13 – Izogibanje – Aktivnosti sestavljanja – Izvor in poreklo delov za kolesa – Deli, poslani s Kitajske na Šrilanko, izdelani na Šrilanki, nato poslani v Pakistan na sestavljanje“

V zadevi C-709/17 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 18. decembra 2017,

Evropska komisija, ki jo zastopajo M. França, J.-F. Brakeland in A. Demeneix, agenti,

pritožnica,

drugi stranki v postopku sta

Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd s sedežem v Karačiju (Pakistan), ki jo zastopa P. Bentley, QC,

tožeča stranka na prvi stopnji,

European Bicycle Manufacturers Association (EBMA), ki ga zastopata J. Beck, solicitor, in L. Ruessmann, avocat,

intervenient na prvi stopnji,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi M. Vilaras, predsednik senata, K. Jürimäe (poročevalka), sodnica, D. Šváby, S. Rodin in N. Piçarra, sodniki,

generalni pravobranilec: G. Pitruzzella,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. januarja 2019,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. aprila 2019

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

1 Evropska komisija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 10. oktobra 2017, Kolachi Raj Industrial/Komisija (T-435/15, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2017:712), s katero je Splošno sodišče Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/776 z dne 18. maja 2015 o razširitvi dokončne protidampinške dajatve, uvedene z Uredbo Sveta (EU) št. 502/2013 na uvoz koles s poreklom iz Ljudske republike Kitajske, na uvoz koles, poslanih iz Kambodže in Pakistana ter s Filipinov, ne glede na to, ali so deklarirana kot izdelki s poreklom iz Kambodže ali Pakistana ali s Filipinov ali ne (UL 2015, L 122, str. 4, v nadaljevanju: sporna uredba) razglasilo za nično v delu, v katerem se nanaša na družbo Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd (v nadaljevanju: Kolachi Raj).

Pravni okvir

2 V obdobju spora o glavni stvari je sprejetje protidampinških ukrepov Evropske unije urejala Uredba Sveta (ES) št. 1225/2009 z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dumpinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL 2009, L 343, str. 51, in popravek v UL 2010, L 7, str. 22), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 37/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2014 (UL 2014, L 18, str. 1) (v nadaljevanju: osnovna uredba).

3 V uvodni izjavi 19 osnovne uredbe je bilo navedeno:

„[…] Zaradi neuspeha dosedanjih multilateralnih pogajanj in dokler ne bo znan izid navedenega posredovanja problema protidampinškemu odboru Svetovne trgovinske organizacije (WTO) je potrebno, da bi zakonodaja [Unije] vsebovala določbe, ki se bodo ukvarjale s prakso, vključno s sestavljanjem blaga v [Uniji] ali tretji državi, katere glavni cilj je izogibanje protidampinškim ukrepom.“

4 Člen 13 osnovne uredbe, naslovljen „Izogibanje“, je določal:

„1. Proti dampinške dajatve, ki se uvedejo na podlagi te uredbe, se lahko razširijo na uvoz podobnih izdelkov, bodisi rahlo spremenjenih ali nespremenjenih, iz tretjih držav; ali na uvoz rahlo spremenjenih podobnih izdelkov iz države, za katero veljajo ukrepi; ali njihovih delov, kadar pride do izogibanja veljavnim ukrepom. Proti dampinške dajatve, ki ne presegajo preostalih proti dampinških dajatev, uvedenih v skladu s členom 9(5), se lahko razširijo na uvoz iz družb, ki uporabljajo individualne dajatve v državah, za katere veljajo ukrepi, kadar pride do izogibanja veljavnim ukrepom. Izogibanje se opredeli kot sprememba v trgovinskih vzorcih med tretjimi državami in [Unijo] ali med posameznimi družbami v državi, kjer veljajo ukrepi, in [Unijo], do katere pride zaradi prakse, postopka ali dejavnosti, za katero ni zadostnega vzroka ali ni gospodarsko upravičena, z izjemo uvedbe dajatve, ter kadar obstajajo dokazi o škodi ali o tem, da se popravljalni učinki dajatve spodkopavajo s cenami in/ali količinami podobnega izdelka, ter kadar obstajajo dokazi o dampingu v zvezi z normalnimi vrednostmi, predhodno ugotovljenimi za podoben izdelek, če je potrebno v skladu z določbami člena 2.

Praksa, postopek ali dejavnost iz prvega pododstavka vključuje, med drugim, rahlo spremembo zadevnega izdelka, da se vključi v carinske oznake, ki običajno niso predmet ukrepov, pod pogojem, da sprememba ne povzroči spremembe njegovih bistvenih značilnosti; pošiljko izdelka, za katerega veljajo ukrepi, preko tretjih držav; reorganizacijo lastnih prodajnih vzorcev in poti izvoznikov in proizvajalcev v državi, za katero veljajo ukrepi, da bi morebiti izvažali njihove izdelke v [Unijo] preko proizvajalcev, ki uporabljajo individualne stopnje dajatev, ki so nižje od stopenj, ki se uporabljajo za izdelke proizvajalcev; ter, v okoliščinah, prikazanih v odstavku 2, sestavljanje delov s postopkom sestavljanja v [Uniji] ali tretji državi.

2. Za določeno aktivnost sestavljanja v [Uniji] ali tretji državi se šteje, da se izogiba veljavnim ukrepom, če:

(a) se je aktivnost pričela ali znatno okrepila po tem, ali pa neposredno pred tem, ko se je začela protidampinška preiskava, zadevni deli pa prihajajo iz države, ki je predmet teh ukrepov in

(b) vrednost delov predstavlja 60 % ali več celotne vrednosti delov sestavljenega izdelka, vendar pa se v nobenem primeru ne šteje, da gre za izogibanje, če je dodana vrednost, za katero se poveča vrednost delov, vnesenih tekom aktivnosti sestavljanja ali končne izdelave, večja od 25 % proizvodnih stroškov, in

(c) so popravljalni učinki dajatev oslabljeni v smislu cen in/ali količin sestavljenega podobnega izdelka in obstajajo dokazi o dampingu v zvezi z normalnimi vrednostmi, ki so bile prehodno ugotovljene za podobne ali sorodne izdelke.

3. Preiskave se začnejo v skladu s tem členom na pobudo Komisije ali na zahtevo države članice ali katere koli zainteresirane strani na podlagi zadostnih dokazov o dejavnikih iz odstavka 1. Začnejo se na podlagi uredbe Komisije, ki lahko da carinskim organom tudi navodila, da uvoz registrirajo v skladu s členom 14(5) ali da zahtevajo jamstva. Komisija državam članicam zagotovi informacije, ko zainteresirana stran ali država članica predloži zahtevek, v katerem utemelji začetek preiskave, ter ko Komisija dokončno preuči ta zahtevek ali sama ugotovi, da je treba začeti preiskavo.

Preiskave izvaja Komisija. Pomagajo ji lahko carinski organi, preiskava pa se zaključi v devetih mesecih.

Kadar dokončno preverjena dejstva upravičujejo razširitev ukrepov, to stori Komisija v skladu s postopkom pregleda iz člena 15(3). Razširitev začne veljati z datumom, na katerega je bila uvedena registracija na podlagi člena 14(5) ali na katerega so bila zahtevana jamstva. Ustrezne postopkovne določbe te uredbe v zvezi z začetkom in vodenjem preiskav se uporabljajo v skladu s tem členom.

4. Za uvoz podjetij, katerim so odobrena izvzetja, registracija na podlagi člena 14(5) ali ukrepi ne veljajo. Zahtevki za izvzetja, ki so jim priložena ustrezna dokazila, se predložijo v rokih, določenih v uredbi Komisije, ki začenja preiskavo. Kadar se praksa, postopek ali dejavnost izogibanja dogajajo izven [Unije], se izvzetja lahko odobrijo proizvajalcem zadevnega izdelka, ki lahko dokažejo, da niso povezani z nobenim proizvajalcem, za katerega veljajo ukrepi, in za katere se ugotovi, da niso vpleteni v izogibanje, kakor je opredeljeno v odstavkih 1 in 2 tega člena. Kadar se praksa, postopek ali dejavnost izogibanja dogajajo v [Uniji], se izvzetja lahko odobrijo uvoznikom, ki lahko dokažejo, da niso povezani z nobenim proizvajalcem, za katerega veljajo ukrepi.

Te izjeme se odobrijo s sklepom Komisije in veljajo v obdobju in pod pogoji, določenimi v navedenem sklepu. Komisija državam članicam zagotovi informacije, ko dokonča svojo analizo.

Če so izpolnjeni pogoji, določeni v členu 11(4), se izvzetja lahko odobrijo po zaključku preiskave, ki vodi k razširitvi ukrepov.

Pod pogojem, da je preteklo najmanj eno leto od razširitve ukrepov in v primeru občutnega števila strank, ki zahtevajo ali bi potencialno zahtevale izjemo, se Komisija lahko odloči, da sproži pregled razširitve ukrepov. Vsak takšen pregled se izvaja v skladu z določbami člena 11(5), kakor se uporabljajo za preglede na podlagi člena 11(3).

5. Nič v tem členu ne ovira običajne uporabe veljavnih določb, ki se nanašajo na carinske dajatve.“

5 Člen 16 osnovne uredbe je določal:

„1. Komisija, če se ji zdi primerno, izvede obiske, da preveri evidence uvoznikov, izvoznikov, trgovcev, zastopnikov, proizvajalcev, trgovinskih združenj in organizacij in preveri informacije, ki so ji bile dostavljene glede dampinga in škode. Če ni ustreznega in pravočasnega odgovora, se Komisija lahko odloči, da obiska zaradi preveritve ne izvede.

[…]

3. Zadevna podjetja se obvesti o naravi informacij, ki se bodo preverjale med obiski zaradi preveritve, in o vseh nadaljnjih informacijah, ki jih je treba zagotoviti v teku takih obiskov, čeprav to ne izključuje možnosti, da se tekom preverjanja pojavijo zahteve po zagotovitvi nadaljnjih podrobnosti glede dobljenih informacij.

[…]“

6 Člen 18 osnovne uredbe je določal:

„1. V primerih, ko katera koli stranka ne dovoli dostopa do informacij ali na kak drug način ne dobavi potrebnih informacij v rokih, ki jih navaja ta uredba, ali pa močno ovira preiskavo, se lahko začasne ali dokončne ugotovitve, bodisi pozitivne ali negativne, naredijo na osnovi dostopnih dejstev. Če se ugotovi, da je katera koli zainteresirana stranka dostavila napačne ali zavajajoče informacije, se te informacije ne upoštevajo in se lahko uporabijo dostopna dejstva. Zainteresirane stranke je treba opozoriti na posledice nesodelovanja.

[…]

3. Če informacije, ki jih predloži kaka zainteresirana stranka, niso idealne v vseh pogledih, jih vseeno ne bi bilo treba zanemariti, pod pogojem, da pomanjkljivosti niso takšne, da bi povzročile pretirane težave pri doseganju razumno točnih ugotovitev, in pod pogojem, da so informacije na ustrezen način in pravočasno predložene, da so preverljive in da je zainteresirana stranka delovala po svojih najboljših zmožnostih.

[…]

6. Če zainteresirana stranka ne sodeluje ali pa sodeluje le delno, tako da se pomembne informacije zaradi tega zadržujejo, je lahko izid za to stranko manj ugoden, kot bi bil, če bi sodelovala.“

Dejansko stanje in sporna uredba

7 Dejansko stanje spora je opisano v točkah od 1 do 27 izpodbijane sodbe. Za potrebe tega postopka ga je mogoče povzeti, kot sledi.

8 Svet je leta 1993 uvedel dokončno protidampinško dajatev v višini 30,6 % na uvoz koles s poreklom s Kitajske v Unijo. Nato je ta dajatev ostala na isti ravni. V letu 2005 je bila navedena dajatev dvignjena na 48,5-odstotno stopnjo. Ta dajatev je bila ohranjena na tej zadnji ravni z Uredbo Sveta (EU) št. 502/2013 z dne 29. maja 2013 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 990/2011 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz koles s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po vmesnem pregledu v skladu s členom 11(3) Uredbe (ES) št. 1225/2009 (UL 2013, L 153, str. 17).

9 Po preiskavi proti izogibanju na podlagi člena 13 osnovne uredbe je bila ta protidampinška dajatev leta 2013 razširjena na uvoz koles, med drugim poslanih s Šrilanke, ne glede na to, ali so bila deklarirana kot izdelki s poreklom iz te države ali ne.

10 Ker je Komisija leta 2014 prejela nov zahtevek, je začela preiskavo glede morebitnega izogibanja protidampinškim ukrepom, uvedenim z Uredbo št. 502/2013, z uvozom koles, poslanih iz Kambodže, Pakistana in s Filipinov.

11 Kolachi Raj, družba pakistanskega prava, je sodelovala pri tej preiskavi. Iz navedb na „Obrazcu za družbe, ki zahtevajo izvzetje iz morebitne razširitve dajatev“, ki ga je izpolnila ta družba, je izhajalo, da je ta kupovala dele za kolesa s Šrilanke in Kitajske, da bi v Pakistanu sestavila kolesa. Družba Kolachi Raj je kot svoje dobavitelje opredelila pet družb, med katerimi sta bili tudi družbi Great Cycles Pvt Ltd in Flying Horse Pvt Ltd. Družba Kolachi Raj je navedla, da je njen lastnik in lastnik družbe Great Cycles ista fizična oseba.

12 Komisija je 17. in 18. februarja 2015 izvedla preveritveni obisk v prostorih družbe Great Cycles v Katunayakeju (Šrilanka), da bi zlasti ugotovila, ali je bil delež delov za kolesa s Kitajske – kot je zatrjevala družba Kolachi Raj – nižji od 60 % vrednosti vseh delov, uporabljenih pri aktivnosti sestavljanja, ki jo je družba Kolachi Raj opravila v Pakistanu. Komisija je preiskavo osredotočila na podatke v zvezi z družbo Flying Horse, od katere je družba Kolachi Raj kupovala 93 % delov za kolesa, ki so bili uporabljeni pri njenih aktivnostih sestavljanja. Iz podatkov, ki jih je predložila družba Kolachi Raj, izhaja, da družba Flying Horse ni bila povezana z njo in je bila posrednica, ki je na Kitajskem in Šrilanki kupovala dele skorajda v enakih deležih – v višini 46 % oziroma 47 % vseh delov za kolesa, ki so bili uporabljeni pri aktivnosti sestavljanja družbe Kolachi Raj v Pakistanu – in jih preprodajala družbi Kolachi Raj.

13 Ugotovljeno je bilo, da je družba Flying Horse kupila veliko količino okvirjev, vilic, obrob in plastičnih koles od družbe Great Cycles, ki je proizvajalka delov za kolesa s sedežem na Šrilanki in je povezana z družbo Kolachi Raj. Plašči in trakovi za obroče pa so bili kupljeni od družbe Vechenson Limited, ki je prav tako proizvajalka delov za kolesa s sedežem na Šrilanki in ni povezana z družbo Kolachi Raj. Ker je Komisija odkrila vrsto nepravilnosti, je izrazila dvom o razmerju med družbama Kolachi Raj in Flying Horse.

14 Komisija je menila, da so imeli deli za kolesa, ki so bili kupljeni od družbe Vechenson prek družbe Flying Horse, poreklo s Šrilanke. Komisija pa je zavrnila obrazec A/potrdila o poreklu, ki jih je izdalo ministrstvo za trgovino Demokratične socialistične republike Šrilanke in ki jih je družba Kolachi Raj predložila v zvezi z deli za kolesa, kupljenimi prek družbe Flying Horse od družbe Great Cycles (v nadaljevanju: potrdila o poreklu).

15 V teh okoliščinah je Komisija na podlagi dokazov, ki jih je družba Kolachi Raj v obdobju poročanja predložila v zvezi s proizvodnimi stroški delov, ki jih je družba Great Cycles izdelala na Šrilanki, izračunala, da je več kot 65 % vseh surovin, ki so bile uporabljene za proizvodnjo delov za kolesa na Šrilanki, prišlo s Kitajske, medtem ko je 31 % vseh surovin prišlo s Šrilanke, in da je dodana vrednost teh surovin v proizvodnem postopku navedenih delov na Šrilanki manj kot 25 %. Zato je sklenila, da je družba Kolachi Raj sodelovala pri postopkih izogibanja protidampinškim ukrepom, in ji to sporočila 13. marca 2015.

16 Družba Kolachi Raj je v pisnem stališču z dne 27. marca 2015 glede sklepnih ugotovitev Komisije trdila, da zadnjenavedena ni imela pravne podlage za izpodbijanje šrilanškega porekla delov, ki ji jih je dobavljala družba Great Cycles.

17 Komisija je sporno uredbo sprejela 18. maja 2015.

18 Komisija je v uvodni izjavi 22 te uredbe med drugim poudarila, da se je družba Kolachi Raj med preiskavo štela za sodelujočo.

19 V točki 2.5.3 obrazložitve izpodbijane uredbe, naslovljeni „Pakistan“, se uvodne izjave od 94 do 106 te uredbe nanašajo na preiskavo Komisije glede družbe Kolachi Raj. Komisija uvodoma v uvodni izjavi 94 te uredbe poudarja povezave med družbo Kolachi Raj in „družbo s sedežem v Šrilanki, ki je bila vključena v prejšnjo preiskavo proti izogibanju in za katero veljajo razširjeni ukrepi“ ter dodaja, da so delničarji navedene družbe ustanovili družbo v Kambodži, ki je tudi sodelovala pri izvozu koles v Unijo in „ni sodelovala v sedanji preiskavi, čeprav je leta 2013 izdelek, ki je predmet [zadnjenavedene preiskave], izvažala na trg Unije“. Komisija v isti uvodni izjavi dodaja, da je kamboška družba v obdobju poročanja prenehala delovati v Kambodži in je svojo dejavnost preselila na povezano družbo s sedežem v Pakistanu.

20 Komisija v uvodni izjavi 96 sporne uredbe poudarja, da preiskava ni razkrila praks pretovarjanja izdelkov kitajskega porekla prek Pakistana, v uvodnih izjavah 98 in 99 navedene uredbe pa izpostavlja nepravilnosti, ki jih je ugotovila med to preiskavo. V uvodnih izjavah 100 in 101 sporne uredbe se Komisija ukvarja z dokazno vrednostjo obrazcev A/potrdil o poreklu in z deležem surovin s Kitajske, ki so bile uporabljene za proizvodnjo delov za kolesa na Šrilanki. Po navedbi trditev družbe Kolachi Raj v uvodni izjavi 100 je v uvodni izjavi 101 te uredbe navedeno:

„Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 98, se […] potrdila o poreklu niso upošteval[a] kot zadosten dokaz o poreklu delov za kolesa, kupljenih v Šrilanki, ker niso bila izdana na podlagi dejanskih proizvodnih stroškov, ampak na podlagi predvidenih proizvodnih stroškov za prihodnost, kar ne zagotavlja, da so bili deli za kolesa dejansko proizvedeni v skladu s predvidenimi stroški. Poleg tega je treba pojasniti, da Komisija na splošno ne ugovarja metodologiji za izdajo obrazcev A/potrdil o poreklu v Šrilanki, kar je izven obsega te preiskave, ampak le ocenjuje, ali so pogoji iz člena 13(2)(b) osnovne uredbe v tem primeru izpolnjeni. V teh okoliščinah velja upoštevati, da [čeprav] člen 13(2)(b) osnovne uredbe sam po sebi dejansko ni pravilo o poreklu, je Komisija glede na to, da je bilo več kot 60 % surovin za proizvodnjo teh delov iz Kitajske in da je dodana vrednost znašala manj kot 25 % proizvodnih stroškov, upravičeno sklepala, da so tudi ti deli prišli iz Kitajske. Zato so bile vse navedene trditve zavrnjene.“

21 Komisija je v uvodni izjavi 104 sporne uredbe menila, da preiskava ni razkrila „ustreznega vzroka ali gospodarske utemeljitve aktivnosti sestavljanja razen izogibanja obstoječim ukrepom v zvezi z zadevnim izdelkom“.

22 Komisija je poleg tega v uvodni izjavi 147 sporne uredbe ugotovila, da glede Pakistana obstaja „znatna stopnja dampinga“, in v uvodni izjavi 163 te uredbe izključila možnost, da se družba Kolachi Raj izvzame iz morebitnih razširjenih ukrepov.

23 V skladu s členom 1(1) sporne uredbe se je dokončna 48,5-odstotna protidampinška dajatev, ki se uporablja za uvoz dvokoles s poreklom s Kitajske, razširila na uvoz koles, poslanih iz Pakistana, ne glede na to, ali so bili deklarirani kot izdelki s poreklom iz te države ali ne.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

24 Družba Kolachi Raj je 29. julija 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti sporne uredbe v delu, v katerem se je nanašala nanjo.

25 Združenje European Bicycle Manufacturers Association (EBMA) je 16. novembra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložilo predlog, naj se mu dovoli intervencija v podporo predlogom Komisije. Predsednik sedmega senata Splošnega sodišča je temu predlogu ugodil s sklepom z dne 9. marca 2016.

26 Družba Kolachi je v utemeljitev ničnostne tožbe navedla en tožbeni razlog, ki se je nanašal na kršitev člena 13(2)(b) osnovne uredbe. S tem tožbenim razlogom je družba Kolachi Raj med drugim trdila, da je Komisija to določbo napačno uporabila kot pravilo o poreklu za aktivnosti proizvodnje delov za kolesa na Šrilanki, čeprav naj bi se preiskava nanašala na morebitno izogibanje protidampinškim ukrepom v Pakistanu, ter da ta institucija ni dokazala, da potrdila o poreklu nimajo dovolj dokazne moči, niti ni sprejela ukrepov za uporabo pravil o poreklu, določenih v carinski zakonodaji Unije.

27 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo edinemu tožbenemu razlogu družbe Kolachi Raj ugodilo v delu, v katerem je Komisiji očitala, da je napačno „po analogiji“ uporabila člen 13(2)(b) osnovne uredbe, in ga zavrnilo v delu, v katerem se je nanašal na dokazno vrednost potrdil o poreklu.

28 V tem okviru je Splošno sodišče sporno uredbo razglasilo za nično v delu, v katerem se je nanašala na družbo Kolachi Raj.

Predlogi strank v pritožbenem postopku

29 Komisija s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– razveljavi izpodbijano sodbo, zavrne tožbo, vloženo na prvi stopnji, in družbi Kolachi Raj naloži plačilo stroškov, ali

– podredno, zadevo vrne Splošnemu sodišču v ponovno odločanje, odločitev o stroških postopka na prvi stopnji in pritožbenega postopka pa pridrži.

30 Družba Kolachi Raj Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo v celoti zavrne;

– podredno, izpodbijano sodbo popravi in potrdi njen izrek;

– Komisiji naloži plačilo lastnih stroškov, nastalih v okviru pritožbe, in stroškov družbe Kolachi Raj, ter

– združenju EBMA naloži plačilo lastnih stroškov, nastalih v pritožbenem postopku.

31 Združenje EBMA Sodišču predlaga, naj:

– razveljavi izpodbijano sodbo, zavrne tožbo, vloženo na prvi stopnji, in družbi Kolachi Raj naloži plačilo stroškov postopka na prvi stopnji in pritožbenega postopka, ali

– podredno, zadevo vrne Splošnemu sodišču v ponovno odločanje, pridrži odločitev o stroških postopka na prvi stopnji in družbi Kolachi Raj naloži plačilo stroškov, nastalih v pritožbenem postopku.

Pritožba

Trditve strank

32 Komisija v utemeljitev pritožbe navaja en sam pritožbeni razlog, ki se nanaša na napačno uporabo prava s strani Splošnega sodišča pri razlagi in uporabi člena 13 osnovne uredbe. Ta pritožbeni razlog, ki se nanaša na točke od 83 do 93 in od 107 do 119 izpodbijane sodbe, je razdeljen na dva dela.

Prvi del edinega pritožbenega razloga

33 Komisija s prvim delom edinega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker se je za razlago in uporabo člena 13(2)(b) osnovne uredbe oprlo na pravila o poreklu.

34 Na prvem mestu Komisija trdi, da razlaga, v skladu s katero po eni strani pojem „izvor“ temelji na pravilih o poreklu, po drugi strani pa je mogoče izvor delov, uporabljenih za sestavljanje, dokazati le z uporabo teh pravil, nima nobene podlage v besedilu člena 13 osnovne uredbe.

35 To besedilo naj namreč ne bi vsebovalo nobenega sklica na pravila o poreklu in naj bi odražalo odločitev zakonodajalca Unije, da izključi uporabo teh pravil pri presoji aktivnosti sestavljanja na podlagi člena 13(2)(b) osnovne uredbe. Ta odločitev naj bi izhajala iz zaporednih sprememb določb osnovne ureditve o izogibanju. V zvezi s tem in glede na to, da naj bi se pravila o poreklu, ki so se izkazala za vse manj primerna za obravnavanje očitnih primerov izogibanja, naj bi bilo z Uredbo Sveta (ES) št. 3283/94 z dne 22. decembra 1994 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (UL 1994, L 349, str. 1) področje uporabe pravil proti izogibanju, ki so bila prvotno omejena na sestavljanje delov „s poreklom iz države izvoza izdelka, za katerega velja protidampinška dajatev“, razširjeno na sestavljanje delov, ki prihajajo iz držav, za katere velja taka dajatev.

36 Tako naj bi bila s členom 13(2)(b) osnovne uredbe od takrat naprej uvedena pravna ureditev, ki je ločena in neodvisna od pravil o poreklu. Carinsko pravo naj bi bilo upoštevno le, če se osnovna uredba nanj izrecno sklicuje.

37 Na drugem mestu Komisija trdi, da se z razlago, ki jo je uporabilo Splošno sodišče, neupravičeno zmanjšuje učinkovitost instrumenta proti izogibanju. Uporaba člena 13(2)(b) osnovne uredbe po analogiji za dele, uporabljene za zadevne aktivnosti sestavljanja, pa naj bi omogočala ohranjati učinkovitost tega instrumenta.

38 Prvič, čeprav naj bi člen 13 osnovne uredbe omogočal sprejetje splošnega pristopa za vse transakcije, ki se nanašajo na zadevne dele in ki so bile opravljene v zadevnem referenčnem letu, pa bi bilo treba merila, določena s pravili o poreklu, preveriti za vsak posamezni del. To preverjanje naj v okviru preiskave proti izogibanju vseeno ne bi bilo mogoče zaradi omejitev, ki so neločljivo povezane s tako preiskavo.

39 Drugič, pravila o poreklu naj ne bi vsebovala nobene določbe, ki bi bila podobna členu 18 osnovne uredbe in bi Komisiji, če zainteresirane stranke ne sodelujejo, omogočila uporabo sklenjenega kroga indicev za dokazovanje izpolnjevanja pogojev, zahtevanih za naložitev ukrepov proti izogibanju.

40 Tretjič, razlaga, ki jo je uporabilo Splošno sodišče, naj bi spremenila pravno ureditev, ki se uporablja za dele, uporabljene za sestavljanje, ker se med državo, ki je predmet ukrepov, in državo, v kateri se deli sestavljajo, vstavi dodatna raven izogibanja. Taka razlaga naj bi namreč pomenila, da naj bi se v takem primeru pravila iz člena 13 osnovne uredbe nadomestila s pravili o poreklu, ki izhajajo iz carinskega prava, in da naj se instrument proti izogibanju ne bi uporabljal.

41 Četrtič, v izpodbijani sodbi naj ne bi bilo nobene navedbe o vprašanju, ali se je treba za določitev porekla delov, ki so bili v obravnavani zadevi kupljeni na Šrilanki, po analogiji sklicevati na pravila Unije o poreklu ali na pravila o poreklu države, v katero se ti deli izvažajo, in sicer v Islamsko republiko Pakistan.

42 Petič, razlaga Splošnega sodišča naj bi v obravnavani zadevi povzročila pravno praznino, ker naj zadevni deli ne bi bili niti s poreklom s Šrilanke niti s Kitajske, uporaba člena 13(2)(b) osnovne uredbe po analogiji pa naj bi omogočila zapolnitve take praznine.

43 Šestič, ta uporaba po analogiji naj bi bila del preiskovalnih dejanj, da bi se ugotovilo, ali so kolesa, ki jih je sestavila družba Kolachi Raj, dejansko izpolnjevala merila iz člena 13(2)(b) osnovne uredbe.

44 Združenje EBMA, ki podpira trditve Komisije, meni, da je prvi del edinega pritožbenega razloga utemeljen. Združenje meni, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je v točkah od 84 do 86 izpodbijane sodbe presodilo, da je treba izraz „prihajajo iz“, uporabljen v členu 13(2)(a) osnovne uredbe, razumeti tako, da se nanaša na izvor neposredne države izvoza.

45 Na prvem mestu, ker se s členom 13 osnovne uredbe ne izvajajo določbe Sporazuma o izvajanju člena VI Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 189), naj izraza „prihajajo iz“ iz njegovega odstavka 2(a) ne bi bilo mogoče razlagati z vidika določb osnovne uredbe, s katerimi – tako kot člen 3(4) ter člen 9(5) in (6) osnovne uredbe, ki ju je navedlo Splošno sodišče – se izvajajo določbe tega sporazuma. To naj bi veljalo še toliko bolj, ker se določbe, ki temeljijo na pravilih iz tega sporazuma, in člen 13(1) osnovne uredbe, nanašajo na uvoz končnega izdelka v Unijo, medtem ko se člen 13(2)(a) te uredbe nanaša na uvoz delov za sestavo končnega izdelka.

46 Na drugem mestu naj bi bila ozka razlaga izraza „prihajajo iz“, ki jo je podalo Splošno sodišče, v nasprotju s ciljem člena 13 osnovne uredbe, ki je zagotoviti učinkovitost protidampinških ukrepov Unije in preprečiti izogibanje tem ukrepom. Poleg tega naj bi se s to razlago povzročil dvom o polju proste presoje Komisije v preiskavah proti izogibanju in naj se ne bi upoštevale trenutne gospodarske razmere v svetovnih dobavnih verigah.

47 Zadoščalo naj bi namreč, da bi gospodarski subjekti, da bi se izognili ukrepom proti izogibanju, dodali aktivnost predelave, čeprav omejene, delov v dodatni tretji državi. Tako naj bi v obravnavani zadevi razlaga, ki jo je podalo Splošno sodišče, gospodarskim subjektom omogočala, da „operejo“ dele, sestavljene na Šrilanki, za katere naj bi se izkazalo, da povzročajo izogibanje protidampinškim ukrepom, ker so odposlani iz te države v Pakistan za njihovo nadaljnjo sestavljanje v Pakistanu, namesto da se izvozijo neposredno v Unijo.

48 Za rešitev te težave naj bi bilo treba Komisiji omogočiti, da pri preučitvi pogojev, določenih v členu 13(2) osnovne uredbe, vključi dele, ki prihajajo iz države, ki je predmet prvotnih ukrepov, in ki se prek tretje države prevažajo v tretjo državo, ki je predmet preiskave proti izogibanju, zlasti kadar obdelava ali predelava teh delov ne izpolnjujeta teh pogojev.

49 Družba Kolachi Raj odgovarja, da prvi del edinega pritožbenega razloga ni utemeljen.

50 Na prvem mestu družba Kolachi Raj meni, da je trditev Komisije, da je zakonodajalec Unije namenoma izključil uporabo pravil o poreklu pri uporabi člena 13(2)(b) osnovne uredbe, napačna.

51 Navedeni zakonodajalec naj namreč ne bi pojasnil razlogov, ki so utemeljevali uporabo in nato opustitev pojma „poreklo“ v okviru pravil proti izogibanju. Glede na to, da v osnovni uredbi ni opredelitve pojma „izvor“, tega pojma ni mogoče šteti za samostojnega, ampak ga je treba razlagati v skladu z njegovim običajnim pomenom in glede na podobne koncepte, določene z zakonodajo Unije, med katerimi je med drugim carinski pojem „poreklo“. Poleg tega naj bi iz člena 13(5) osnovne uredbe izhajalo, da ta člen 13 ne preprečuje običajne uporabe pravil Unije na področju carin, ki se nanašajo na nepreferencialno poreklo.

52 Na drugem mestu družba Kolachi Raj nasprotuje razlagi izpodbijane sodbe s strani Komisije. Po mnenju te družbe se Splošno sodišče ni izreklo o dokazovanju izvora, prav tako pa ni presodilo, da pojem „izvor“ temelji na pravilih o poreklu. Splošno sodišče naj bi se izreklo le o možnosti Komisije, da „preveri“ poreklo delov. Šlo naj bi za to, da Komisija preveri listine, ki jih je predložila zadevna stranka,

v skladu s členom 16 osnovne uredbe. Splošno sodišče naj zato ne bi niti omejilo sredstev, ki so na voljo Komisiji v zvezi s tem, niti naj ne bi izrecno izključilo nobenega drugega sredstva za dokazovanje, da v obravnavani zadevi deli „prihajajo“ s Kitajske.

53 Ob tem pa družba Kolachi Raj trdi, da je poreklo edino upoštevno in primerno merilo za ugotovitev, da deli dejansko ne prihajajo iz države odpreme in da pravila o poreklu, kot so določena s carinskimi predpisi, dejansko določajo prvotni izvor dela. Taka razlaga naj bi bila potrjena z obveznostmi Unije v okviru STO, zlasti s klavzulo o priznavanju največjih ugodnosti.

54 Družba Kolachi Raj vsebinsko poudarja, prvič, da se pragovi, določeni v členu 13(2)(b) osnovne uredbe, uporabljajo za presojo, ali je aktivnost sestavljanja enakovredna izogibanju protidampinških ukrepom, in ne za določitev porekla ali izvora dela.

55 Drugič, ugotovljeno naj ne bi bilo, da razlaga Splošnega sodišča zmanjšuje učinkovitost instrumenta proti izogibanju ali da se zaradi te razlage ta instrument ne uporabi. Zgolj dejstva, da lahko preiskovalci lažje uporabijo merila iz člena 13(2)(b) osnovne uredbe namesto pravil o poreklu, naj ne bi bilo mogoče upoštevati pri razlagi besedila „iz države, za katero veljajo ukrepi“.

56 Tretjič, sporno naj ne bi bilo, da lahko Komisija v primeru nesodelovanja uporabi člen 18 osnovne uredbe, vključno pri preiskavah iz člena 13 te uredbe. V obravnavani zadevi pa naj Komisija ne bi ugotovila, da so bila zadevna potrdila o poreklu napačna ali zavajajoča.

57 Četrtič, uporaba pravil Unije o poreklu naj bi bila v skladu s pravom Unije. To naj bi dokazoval pristop Komisije iz njene Odločbe 2001/725/ES z dne 28. septembra 2001 o ustavitvi protidampinškega postopka za uvoz barvnih televizijskih sprejemnikov s poreklom iz Turčije (UL 2001, L 272, str. 37).

58 Petič, glede obstoja domnevne pravne praznine družba Kolachi Raj po eni strani poudarja, da iz izpodbijane sodbe ne izhaja, da zadevni deli niso s poreklom s Kitajske, po drugi strani pa, da je Splošno sodišče ugotovilo le, da je Komisija upravičeno štela, da zadevna potrdila o poreklu ne zadostujejo za dokazovanje porekla navedenih delov. Vprašanje, ali bi Komisija v teh okoliščinah lahko zavrnila ta potrdila in uporabila dostopna dejstva v skladu s členom 18 osnovne uredbe ter katera so bila glede na okoliščine ta dejstva, naj ne bi bilo pred Splošnim sodiščem niti postavljeno niti ga to sodišče ni obravnavalo.

59 Šestič, družba Kolachi Raj poudarja, da ker se je preiskava nanašala na morebitno izogibanje protidampinškim ukrepom zaradi aktivnosti sestavljanja v Pakistanu, ne pa na Šrilanki, se merila, določena v členu 13(2)(b) osnovne uredbe, lahko uporabijo le za aktivnosti sestavljanja v Pakistanu, potem ko se določi izvor zadevnih delov. Komisija pa naj bi ta merila napačno uporabila za dokazovanje, da so ti deli prišli s Kitajske.

Drugi del edinega pritožbenega razloga

60 Komisija z drugim delom edinega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo, ker je omejilo vrsto dokazov, ki jih Komisija lahko uporabi za dokazovanje, da zadevni deli „prihajajo“ iz države, ki je predmet teh ukrepov, v smislu člena 13(2) osnovne uredbe, tako da Komisija tega ne more dokazati drugače kot s pravili o poreklu.

61 Na prvem mestu naj z besedilom člena 13 te uredbe nikakor ne bi bili omejeni dokazi, ki se lahko uporabijo. Zakonodajalec Unije naj bi z uporabo izraza „prihajajo iz“ omogočil uporabo avtonomnih pravil iz tega člena ne le za končni izdelek, ki je predmet preiskave proti izogibanju, ampak tudi za dele, ki so bili uporabljeni za sestavo tega izdelka.

62 Na drugem mestu Komisija meni, da je Splošno sodišče napačno razlagalo sodbo z dne 26. septembra 2000, Starway/Svet (T-80/97, EU:T:2000:216), in da je kršilo načelo sorazmernosti.

63 Navedena sodba naj bi se nanašala na zelo izjemne okoliščine. Iz navedene sodbe naj bi izhajalo, da mora biti izbira dokazov, s katerimi se dokazuje izpolnjevanje pogojev iz člena 13(2) osnovne uredbe, svobodna in da institucijam Unije ni treba dokazati, da so deli s poreklom iz države, ki je predmet protidampinških ukrepov.

64 Združenje EBMA, ki se strinja s trditvijo Komisije, dodaja, da Splošno sodišče s tem, da je v točkah 87, 92, 108 in 114 izpodbijane sodbe navedlo, da obveznost preverjanja porekla delov nosi Komisija, ni upoštevalo sodbe z dne 26. septembra 2000, Starway/Svet (T-80/97, EU:T:2000:216), iz katere naj bi izhajalo, da institucijam Unije pri uporabi člena 13(2)(b) osnovne uredbe ni treba dokazati porekla delov in da dokazno breme tega porekla nosi zadevni proizvajalec-izvoznik.

65 V obravnavani zadevi naj bi bilo splošno znano in nesporno, da so bili deli, sestavljeni na Šrilanki, kitajskega porekla, tako da bi družba Kolachi Raj morala dokazati, da so ti deli pridobili šrilanško poreklo. Glede na to, da družba Kolachi Raj tega dokaza ni predložila, Komisiji ni bilo treba izvesti dodatne analize za ugotovitev, da so ti deli prišli s Kitajske, in to ne glede na to, da je Komisija po analogiji uporabila člen 13(2)(b) osnovne uredbe.

66 Družba Kolachi Raj odgovarja, da drugi del edinega pritožbenega razloga ni utemeljen.

67 Na prvem mestu družba Kolachi Raj – s sklicevanjem na to, da Splošno sodišče ni omejilo dokaznih sredstev, ki jih je mogoče uporabiti za dokazovanje izvora dela, in da so iz tega naslova pravila o poreklu edino upoštevno merilo – poudarja, da je treba zaradi neobstoja izrecne določbe, ki bi preprečevala ali dovoljevala uporabo meril iz člena 13(2)(b) osnovne uredbe za določitev porekla ali izvora delov, šteti, da taka uporaba ni dovoljena. Ker naj bi taka določba pomenila odstopanje od splošne ureditve o uvedbi protidampinških dajatev, naj bi jo bilo namreč treba razlagati ozko.

68 Družba Kolachi Raj v zvezi s strukturo člena 13(2) osnovne uredbe dodatno zatrjuje, da naj bi se iz te strukture sklepalo, da je treba kot prvi korak ugotoviti, kateri deli prihajajo iz države, ki je predmet ukrepov, v skladu s točko (a) te določbe, pred uporabo meril, določenih v točki (b) te določbe, šele kot drugi korak.

69 Poleg tega družba Kolachi Raj opozarja, da mora Komisija uporabiti dokaze, torej dejstva, ki so logično povezana s pravnimi sklepi, ki iz njih izhajajo. Take povezave pa naj ne bi bilo mogoče vzpostaviti med merili iz člena 13(2)(b) osnovne uredbe in določitvijo izvora zadevnih delov.

70 Na drugem mestu družba Kolachi Raj nasprotuje trditvam Komisije, ki se nanašajo na sodbo z dne 26. septembra 2000, Starway/Svet (T-80/97, EU:T:2000:216), ki naj bi bila izdana v okoliščinah, ki so drugačne od okoliščin v obravnavani zadevi. Splošno sodišče naj z izpodbijano sodbo nikakor ne bi bilo v nasprotju s to sodbo in naj bi zgolj presodilo, da Komisija za preverjanje porekla delov, proizvedenih na Šrilanki, ne more uporabiti člena 13(2)(b) osnovne uredbe.

71 Poleg tega je družba Kolachi Raj na obravnavi trdila, da trditev združenja EBMA, ki se nanaša na dokazno breme glede porekla delov, ni dopustna, ker ne spada v utemeljitev Komisije, ki se nanaša na uporabo člena 13(2)(b) osnovne uredbe po analogiji.

72 Podredno, če bi Sodišče ugotovilo, da je v izpodbijani sodbi napačno uporabljeno pravo, družba Kolachi Raj Sodišču predlaga, naj spremeni obrazložitev te sodbe, tako da sklicevanje na poreklo delov nadomesti s sklicevanjem na njihov izvor.

Presoja Sodišča

Uvodne ugotovitve

73 Oba dela edinega pritožbenega razloga, ki sta neločljivo povezana in ju je zato treba preučiti skupaj, se nanašata na napačno uporabo prava, ki naj bi jo Splošno sodišče storilo pri razlagi in uporabi člena 13(2) osnovne uredbe. Komisija ob podpori druženja EBMA v bistvu, prvič, zatrjuje, da je Splošno sodišče napačno enačilo pojma „izvor“ in „poreklo“. Združenje EMBA dodaja, da je Splošno sodišče napačno enačilo „izvor“ in neposredno državo izvoza. Drugič, Komisija ob podpori združenja EBMA trdi, da je Splošno sodišče neupravičeno omejilo možnost dokazovanja dejstev, da deli prihajajo iz države, ki je predmet zadevnih ukrepov, ker je Komisiji naložilo, da mora dokazati poreklo delov v smislu carinskega prava.

74 V skladu s členom 13(1) osnovne uredbe se lahko protidampinške dajatve, ki se uvedejo na podlagi te uredbe, razširijo na uvoz podobnih izdelkov, bodisi rahlo spremenjenih bodisi nespremenjenih, iz tretjih držav, kadar pride do izogibanja veljavnim ukrepom.

75 Dokazno breme glede izogibanja protidampinškim ukrepom v tretji državi nosijo v zvezi s členom 13(3) te uredbe institucije Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 4. septembra 2014, Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, točka 35, ter z dne 26. januarja 2017, Maxcom/Chin Haur Indonesia, C-247/15 P, C-253/15 P in C-259/15 P, EU:C:2017:61, točka 56), medtem ko mora vsak posamezni proizvajalec-izvoznik dokazati, da njegov specifični položaj upravičuje, da se mu odobri izvzetje na podlagi člena 13(4) navedene uredbe (sodba z dne 26. januarja 2017, Maxcom/Chin Haur Indonesia, C-247/15 P, C-253/15 P in C-259/15 P, EU:C:2017:61, točka 59).

76 V skladu s členom 13(2) osnovne uredbe se za aktivnost sestavljanja v tretji državi šteje, da pomeni izogibanje veljavnim ukrepom, če ta aktivnost izpolnjuje pogoje, naštete v tej določbi. Med te pogoje spada pogoj, ki izhaja iz točke (a) v povezavi s točko (b) navedene določbe, ki določa, da deli, ki predstavljajo 60 % ali več celotne vrednosti delov sestavljenega izdelka, „prihajajo iz države, ki je predmet teh ukrepov“.

77 Splošno sodišče je v točkah od 79 do 85 izpodbijane sodbe to določbo razlagalo tako, da načeloma zadostuje, da institucije Unije dokažejo, da deli, ki predstavljajo 60 % ali več celotne vrednosti delov sestavljenega izdelka, „prihajajo“ iz države, ki je predmet protidampinških ukrepov, ne da bi morale te institucije dokazati, da so ti deli tudi s poreklom iz te države. Splošno sodišče je vseeno ocenilo, da bi se lahko ob dvomu izkazalo, da je treba preveriti, ali so deli iz ene države dejansko s poreklom iz druge države. V tem okviru je Splošno sodišče izraz „prihajajo iz“ razlagalo tako, da se nanaša na zadevni uvoz in tako na državo izvoza zadevnih delov.

78 Ob upoštevanju te razlage je Splošno sodišče v točki 86 izpodbijane sodbe presodilo, da so bili deli, ki jih je družba Kolachi Raj kupila na Šrilanki, uvoženi iz te države po izdelavi v tej državi, in da se je zato za te dele lahko štelo, da „prihajajo“ iz navedene države. Splošno sodišče je v točkah 87 in 91 te sodbe dodalo, da je Komisija vseeno lahko preverila, ali so ti deli dejansko s poreklom s Kitajske, in za to zahtevala od družbe Kolachi Raj, naj dokaže, da so bili navedeni deli dejansko s poreklom s Šrilanke.

79 Splošno sodišče je natančneje v točkah 105 in 114 izpodbijane sodbe presodilo, da je Komisija sicer lahko, ne da bi napačno uporabila pravo, zavrnila dokazno vrednost potrdil o poreklu, ki jih je predložila družba Kolachi Raj, vendar pa je ta institucija napačno uporabila pravo, ker je „po analogiji“ uporabila člen 13(2)(b) osnovne uredbe, da bi določila „poreklo“ delov, ki jih je družba Kolachi Raj kupila na Šrilanki.

80 Iz tega v bistvu izhaja, da je Splošno sodišče sprejelo ozko razlago pojma „prihajajo“ iz države, ki je predmet protidampinških ukrepov, v smislu člena 13(2) osnovne uredbe, ker je ta pojem enačilo z neposrednim uvozom zadevnih delov iz te države in ker je zaradi neobstoja takega neposrednega uvoza zahtevalo, da Komisija dokaže, da so ti deli dejansko s poreklom iz navedene države.

81 V teh okoliščinah je treba za odločanje o zatrjevani napačni uporabi prava primarno razložiti člen 13(2)(a) in (b) osnovne uredbe ter, natančneje, opredeliti obseg pojma „izvor“ delov, ki se odraža v izrazu „prihajajo iz“ iz člena 13(2)(a) osnovne uredbe, in zahteve glede dokazovanja tega izvora.

Razlaga člena 13(2) osnovne uredbe in napačna uporaba prava s strani Splošnega sodišča

82 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba za razlago določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njeno sobesedilo in cilje, ki se želijo doseči z ureditvijo, katere del je (sodba z dne 12. oktobra 2017, Tigers, C-156/16, EU:C:2017:754, točka 21 in navedena sodna praksa).

83 Kot je bilo opozorjeno v točki 76 te sodbe, iz odstavka 2(a) in (b) člena 13 osnovne uredbe izhaja, da se ob izpolnjevanju drugih pogojev, navedenih v tem odstavku 2, za aktivnost sestavljanja šteje, da pomeni izogibanje veljavnim protidampinškim ukrepom, če deli, ki predstavljajo 60 % ali več celotne vrednosti delov sestavljenega izdelka, „prihajajo iz države, ki je predmet teh ukrepov“. Glede na ugotovitve iz točke 75 te sodbe morajo institucije Unije dokazati, da zadevni deli „prihajajo“ iz te države.

84 Osnovna uredba ne vsebuje nobene opredelitve izraza „prihajajo iz“ iz njenega člena 13(2)(a) niti pojma „izvor“. Glede na njegov splošni pomen izraz „prihajati iz“ pomeni „izhajati iz“ ali „izvirati iz“, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 64 sklepnih predlogov.

85 Stranke v pritožbenem postopku si nasprotujejo glede vprašanja, ali mora biti ta pojem „izvor“, kot to zagovarjata Komisija in združenje EBMA, predmet široke razlage, ki bi presegal pojma carinsko „poreklo“ in „neposreden uvoz“, ali, kot to predlaga družba Kolachi Raj, ozke razlage, da naj bi se izvor nanašal izključno na carinsko poreklo delov.

86 Na prvem mestu je treba glede vprašanja, ali se pojem „izvor“ razume kot carinsko poreklo zadevnih delov, opozoriti, kot je navedel tudi generalni pravobranilec v točki 66 sklepnih predlogov, da so iz preučitve različnih jezikovnih različic člena 13(2) osnovne uredbe razvidna razhajanja.

87 Medtem ko različice člena 13(2)(a) osnovne uredbe v španskem („procedan del“), danskem („fra det“), grškem („προέρχονται από“), angleškem („are from“), francoskem („proviennent du“), hrvaškem („iz“), latvijskem („nāk no“), litovskem („ira iš“), nizozemskem („afkomstig… uit“), portugalskem („provenientes do“), romunskem („provin din“), finskem („tulevat maasta“) in švedskem („från det“) jeziku napotujejo na pojem „izvor“ delov, se namreč različici v nemškem („Ursprung“) in italijanskem („originari“) jeziku nanašata na njihovo „poreklo“. Nazadnje, različice v češkem („pochazeji“), estonskem („pärinevad riigist“), poljskem („pochodzą z“) in slovaškem („pochádzajú z“) jeziku uporabljajo izraze, ki se lahko nanašajo tako na „izvor“ kot na „poreklo“ delov.

88 Zaradi zagotovitve enotne razlage in uporabe istega besedila, katerega različica se v enem jeziku Unije razlikuje od različic v preostalih jezikih, pa je treba zadevno določbo razlagati glede na sobesedilo in namen predpisa, katerega del je (sodba z dne 26. aprila 2012, DR in TV2 Danmark, C-510/10, EU:C:2012:244, točka 45 in navedena sodna praksa).

89 V zvezi s tem je treba opozoriti, da besedilo člena 13(2)(a) osnovne uredbe ustreza besedilu člena 13(2)(i) Uredbe št. 3283/94. Pred sprejetjem zadnjenavedene uredbe sta ustrezni določbi veljavne protidampinške zakonodaje, in sicer zaporedoma člen 13(10)(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 2176/84 z dne 23. julija 1984 o zaščiti proti dampinškemu ali subvencioniranemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske gospodarske skupnosti (UL 1984, L 201, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta

(EGS) št. 1761/87 z dne 22. junija 1987 (UL 1987, L 167, str. 9), in nato člen 13(10)(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 2423/88 z dne 11. julija 1988 o zaščiti proti dampinškemu ali subvencioniranemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske gospodarske skupnosti (UL 1988, L 209, str. 1), razširitev veljavne protidampinške dajatve zaradi aktivnosti sestavljanja pogojevali s tem, da vrednost delov, ki se uporabljajo v teh aktivnostih, in „s poreklom iz države izvoza izdelka, ki je predmet [navedene] dajatve“, presega skupno vrednost vseh ostalih uporabljenih delov za najmanj 50 %. Pridevnik „s poreklom“ je torej napotoval na pojem „poreklo“ v smislu carinskega prava.

90 Kot je generalni pravobranilec v bistvu poudaril v točki 81 sklepnih predlogov, sprememba – izvedena z Uredbo št. 3283/94, ki vsaj v zvezi z več jezikovnimi različicami zadevnih določb uporablja izraz, ki napotuje bolj na pojem „izvor“ kot na pojem „poreklo“ – pomeni, da se je zakonodajalec Unije namerno odločil, da odstopi od pravil o poreklu carinskega prava, in da ima zato pojem „izvor“ za namene uporabe člena 13(2) osnovne uredbe avtonomen in drugačen pomen od pomena pojma „poreklo“ v smislu carinskega prava.

91 Iz tega sledi, da morajo institucije Unije sicer dokazati, da deli, uporabljeni za aktivnosti sestavljanja, prihajajo iz države, ki je predmet protidampinških ukrepov, vendar pa tem institucijam ni treba dokazati, da so ti deli s poreklom iz te države v smislu carinskega prava.

92 Vendar ta ugotovitev ne vpliva na možnost vsakega posameznega proizvajalca-izvoznika, da dokaže, da so zadevni deli, čeprav prihajajo iz države, ki je predmet ukrepov, dejansko s poreklom iz države, ki ni država, ki je predmet ukrepov, da bi bil izvzet iz razširjene protidampinške dajatve v skladu s členom 13(4) osnovne uredbe. V takem primeru za aktivnosti sestavljanja namreč ni mogoče šteti, da pomenijo izogibanje veljavnim protidampinškim ukrepom v smislu člena 13 osnovne uredbe.

93 Na drugem mestu je treba preučiti vprašanje, ali je treba pojem „izvor“ iz člena 13(2)(a) osnovne uredbe razumeti tako, da se nanaša na uvoz delov in torej napotuje na njihovo neposredno državo izvoza.

94 V zvezi s tem je treba, prvič, poudariti, da lahko institucije Unije, če se ugotovi, da so deli, ki so predmet aktivnosti sestavljanja, neposredno uvoženi iz države, ki je predmet ukrepov, v drugo tretjo državo ali v Unijo za njihovo sestavo, štejejo, da ti deli „prihajajo“ iz prve od teh držav v smislu te določbe.

95 Po eni strani je namreč ta razlaga v skladu z običajnim pomenom glagola „prihajati“, kot je naveden v točki 84 te sodbe.

96 Po drugi strani pa je ta razlaga podprta tudi s ciljem in splošno sistematiko osnovne uredbe. Glede na ta cilj in to splošno sistematiko ter med drugim glede na uvodno izjavo 19 in člen 13 te uredbe je edini namen uredbe o razširitvi protidampinške dajatve zagotoviti učinkovitost te dajatve in preprečiti izogibanje tej dajatvi. Ukrep razširitve dokončne protidampinške dajatve je zato le stranski glede na začetni akt, s katerim je bila ustanovljena ta dajatev, ki varuje učinkovito izvajanje dokončnih ukrepov (sodbi z dne 6. junija 2013, Paltrade C-667/11, EU:C:2013:368, točka 28, ter z dne 17. decembra 2015, APEX, C-371/14, EU:C:2015:828, točki 50 in 53).

97 S tem, da se institucijam Unije omogoči, da uporabijo člen 13(2) osnovne uredbe za dele, ki so neposredno uvoženi v državo, kjer se sestavljajo, iz države, ki je predmet protidampinških ukrepov, pa ta določba omogoča uporabo preprostega merila, ki zagotavlja učinkovitost protidampinške dajatve. Tako se lahko institucije, namesto da bi morale dokazati carinsko poreklo zadevnih delov, načeloma omejijo na ugotovitev, da so ti deli dejansko uvoženi v državo sestavljanja iz države, ki je predmet ukrepov, ne da bi to vplivalo na možnost, da zadevni proizvajalec-izvoznik dokaže, da so navedeni deli dejansko s poreklom iz druge države.

98 Drugič, dodati je treba, da v nasprotju s tem, kar je Splošno sodišče v bistvu presodilo v točkah 84, 87 in 91 izpodbijane sodbe, pojem „prihajajo“ iz države, ki je predmet ukrepov, ne more biti omejen na primer neposrednega uvoza zadevnih delov iz te države.

99 Najprej je namreč treba poudariti, da člen 13(2) osnovne uredbe glede na svoje besedilo ne vsebuje nobene navedbe v tem smislu.

100 Dalje, glede sobesedila, v katero je umeščena ta določba, je sicer res, kot je Splošno sodišče poleg tega poudarilo v točki 84 izpodbijane sodbe, da sta v številnih drugih določbah osnovne uredbe uporabljena tudi pojma „izvor“ in „uvoz“.

101 Vendar pa okoliščina, da je v členu 13(2)(a) osnovne uredbe v nasprotju s temi drugimi določbami uporabljen izraz „prihajajo iz“ brez vsakršnega sklicevanja na uvoz, nakazuje na to, da zakonodajalec Unije ni nameraval omejiti „izvora“ v smislu navedene določbe zgolj na primer neposrednega uvoza delov iz države, ki je predmet ukrepov.

102 Nazadnje, taka razlaga velja tudi glede na cilj in splošno sistematiko osnovne uredbe ter cilje, ki se želijo doseči z uredbo, s katero se razširja protidampinška dajatev, kot so navedeni v točkah 96 in 97 te sodbe.

103 Kadar se namreč deli uvozijo iz države, ki je predmet ukrepov, v prvo tretjo državo za prvo fazo sestavljanja, najsi bo manj pomembna, preden se uvozijo v drugo tretjo državo za drugo fazo sestavljanja končnega izdelka, namenjenega izvozu v Unijo, bi popolna izenačitev pojmov „izvor“ in „uvoz“ vodila do sklepa, da bi bilo treba te dele obravnavati, kot da prihajajo iz države prve faze sestavljanja, kar pomeni, da bi bila vsaka ugotovitev izogibanja že od samega začetka izključena. S to razlago bi se tako omogočilo gospodarskim subjektom, da bi se zlahka izognili razširitvi veljavne dokončne dajatve tako, da bi izvajali več zaporednih aktivnosti sestavljanja v tretjih državah.

104 S tako razlaga bi se lahko ogrozila učinkovitost ukrepov Unije proti izogibanju vsakič, ko bi se institucije Unije soočile z zapletenim postopkom sestavljanja, ki ga tvori več zaporednih sestavljanj v različnih tretjih državah (glej po analogiji sodbo z dne 4. septembra 2014, Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, točka 37).

105 Te nevarnosti ni mogoče izključiti z možnostjo, ki jo je Splošno sodišče v bistvu navedlo v točkah 87 in 91 izpodbijane sodbe, da institucije Unije pri zaporednem sestavljanju v dveh tretjih državah preverijo ali ugotovijo, da so deli, poslani iz države prve vmesne faze sestavljanja, dejansko s poreklom iz države, ki je predmet protidampinških ukrepov.

106 S tako možnostjo bi se institucijam Unije, v nasprotju s pristopom, za katerega se je odločil zakonodajalec in ki je predstavljen v točkah 90 in 91 te sodbe, namreč naložilo, da predložijo dokaz, in sicer ne o izvoru delov, temveč o njihovem carinskem poreklu, ter bi se tako tem institucijam otežilo dokazno breme, ki ga nosijo, pri čemer bi bilo to v nasprotju s ciljem in splošno sistematiko osnovne uredbe, kot sta navedena v točkah 96 in 97 te sodbe.

107 Iz tega izhaja, da je treba člen 13(2)(a) osnovne uredbe razlagati široko, tako da deli „prihajajo iz države, ki je predmet teh ukrepov“ ne le v primeru neposrednega uvoza, navedenega v točki 93 te sodbe, temveč tudi v primerih, v katerih je mogoče na podlagi analize vseh upoštevnih okoliščin obravnavane zadeve dokazati, da so bili deli, prvotno proizvedeni v državi, ki je predmet protidampinških ukrepov, uvoženi v državo sestavljanja iz vmesne tretje države, ki so jo ti deli prečkali ali v kateri je bila na teh delih izvedena manjša obdelava.

108 Dokaz takega izvora, ki ga morajo predložiti institucije Unije, se zato lahko opira na sklenjen krog indicev pod nadzorom sodišča Unije. Vendar, kot izhaja iz točke 92 te sodbe, lahko zadevni gospodarski subjekti dokažejo, da so zadevni deli dejansko s poreklom iz druge države, kot je država, ki je predmet navedenih ukrepov.

109 Široka razlaga pojma „izvor“ v smislu člena 13(2)(a) osnovne uredbe je podprta tudi z okoliščino, da je zakonodajalec Unije, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, nameraval institucijam Unije prepustiti široko polje proste presoje glede opredelitve „izogibanja“ (glej po analogiji sodbo z dne 4. septembra 2014, Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, točka 48).

110 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je Splošno sodišče s tem, da je pojem „izvor“ v smislu člena 13(2)(a) osnovne uredbe omejilo zgolj na primer neposrednega uvoza zadevnih delov, in s tem, da je institucijam Unije naložilo, da v okoliščinah, kot so te v obravnavani zadevi, dokažejo poreklo zadevnih delov, napačno uporabilo pravo.

111 V nasprotju s tem, kar trdi družba Kolachi Raj, te napačne uporabe prava ni mogoče odpraviti zgolj z nadomestitvijo obrazložitve izpodbijane sodbe, s katero bi se vsako sklicevanje Splošnega sodišča na pojem „poreklo“ nadomestilo s sklicevanjem na pojem „izvor“. Splošno sodišče je namreč med dvema pojmoma strogo razlikovalo in s tem od samega začetka izključilo možnost, da bi Komisija s sklenjenim krogom indicev dokazala izvor zadevnih delov v položaju, kakršen je obravnavani.

112 Zato je treba edinemu pritožbenemu razlogu ugoditi in torej razveljaviti izpodbijano sodbo, ne da bi bilo treba preučiti preostale trditve Komisije in združenja EBMA.

Tožba pred Splošnim sodiščem

113 V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko Sodišče ob razveljavitvi odločitve Splošnega sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje. To velja tudi za obravnavano zadevo.

114 Družba Kolachi Raj z edinim tožbenim razlogom pred Splošnim sodiščem, ki se nanaša na kršitev člena 13(2)(b) osnovne uredbe, trdi, prvič, da za zadevne dele ni mogoče šteti, kot da prihajajo s Kitajske, glede na to, da so bili izdelani na Šrilanki in nato poslani s Šrilanke v Pakistan, drugič, da potrdila o poreklu, ki jih je Komisija neupravičeno zavrnila, dokazujejo šrilanško poreklo teh delov, in tretjič, da je Komisija storila napako, ker je uporabila člen 13(2)(b) osnovne uredbe za aktivnosti proizvodnje delov koles na Šrilanki, čeprav se je preiskava nanašala na morebitno izogibanje protidampinškim ukrepom v Pakistanu, ter da ta določba ni pravilo o poreklu in se zato ne more upoštevati pri ugotovitvi, da deli, ki so bili izdelani na Šrilanki, prihajajo s Kitajske. Družba Kolachi Raj meni, da bi morala Komisija, nasprotno, uporabiti pravila o poreklu, določena v carinski zakonodaji Unije.

115 V zvezi s tem je treba opozoriti, da bi morala Komisija, kot je razvidno iz točk 91, 92, 107 in 108 te sodbe, dokazati, da zadevni deli prihajajo s Kitajske, ne da bi to vplivalo na možnost družbe Kolachi Raj, da dokaže, da so bili ti deli dejansko s poreklom s Šrilanke.

116 V obravnavani zadevi sprva iz uvodnih izjav od 98 do 101 sporne uredbe v bistvu izhaja, da je Komisija menila, da deli, ki jih je družba Kolachi Raj kupila na Šrilanki, prihajajo s Kitajske. Komisija je zlasti poudarila, da so bili ti deli proizvedeni v glavnem s kitajskimi surovinami, pri čemer je družba Kolachi Raj to okoliščino tudi potrdila na obravnavi, ki je potekala pred Sodiščem. Poleg tega je Komisija poudarila, da je bila šrilanška proizvajalka družba, povezana z družbo Kolachi Raj, in izpodbijala razmerja med družbo Kolachi Raj in njenim domnevno neodvisnim dobaviteljem. Nazadnje, Komisija

je ob tem, da je v uvodni izjavi 101 sporne uredbe navedla, da člen 13(2)(b) osnovne uredbe ni pravilo o poreklu, poudarila, da glede na to, da je bilo več kot 60 % surovin za proizvodnjo teh delov s Kitajske in da je dodana vrednost znašala manj kot 25 % proizvodnih stroškov, so tudi ti deli prišli s Kitajske.

117 Poleg tega in za določitev okvira, v katerega je umeščena ta zadeva, iz uvodne izjave 94 sporne uredbe izhaja, da je bil šrilanški proizvajalec, povezan z družbo Kolachi Raj, predmet predhodne preiskave proti izogibanju, ki se je nanašala na Šrilanko, in da je bila družba Kolachi Raj povezana tudi s kamboško družbo, ki je prenehala opravljati dejavnost izvoza koles v Unijo v obdobju poročanja od 1. septembra 2013 do 31. avgusta 2014 in ki je svojo dejavnost prenesla na družbo Kolachi Raj v Pakistanu.

118 Vsa ta dejstva skupaj pomenijo sklenjen krog indicev, na katerega se je Komisija lahko, kot je bilo navedeno v točki 108 te sodbe, oprla za ugotovitev, da so zadevni deli „prišli“ s Kitajske.

119 V zvezi s tem je treba pojasniti, da dejstva, navedena v točki 117 te sodbe, in okoliščina, ki jo je navedla Komisija, da je družba Kolachi Raj del skupine družb – ki so v lasti iste fizične osebe in ki sodelujejo pri dejanjih, ki pomenijo izogibanje protidampinškim ukrepom v različnih tretjih državah – sicer ne morejo sama po sebi utemeljiti sklepa, da zadevni deli prihajajo s Kitajske, kot je Komisija res izrecno priznala v dupliki, vloženi pri Splošnem sodišču. Vendar pa ta dejstva pomenijo pomemben dokaz, s katerim je mogoče potrditi sklep, da je mogoče za dele, ki so bili proizvedeni na Šrilanki iz pretežno kitajskih surovin, v nasprotju s trditvami družbe Kolachi Raj šteti, kot da prihajajo s Kitajske v smislu člena 13(2)(a) osnovne uredbe.

120 Družba Kolachi Raj pa ni navedla konkretnih trditev, s katerimi bi izpodbijala krog indicev, na katerega se je oprla Komisija.

121 Ker je v tem okviru Komisija „po analogiji“ uporabila člen 13(2)(b) osnovne uredbe, je treba sicer ugotoviti, da, kot se v zvezi s tem stranke sicer strinjajo, ta določba ni pravilo o poreklu. V obravnavani zadevi pa je ta uporaba po analogiji le eden od indicev, ki sestavljajo krog indicev, na katerega se je Komisija oprla pri določitvi izvora zadevnih delov. Okoliščina, da so deli, ki so bili izdelani na Šrilanki, v bistvu proizvedeni s kitajskimi surovinami in da je bila na teh delih na Šrilanki izvedena le manjša obdelava, je torej pomemben dokaz sklenjenega kroga indicev, ki izkazuje, da navedeni deli prihajajo iz države, ki je predmet ukrepov.

122 Nazadnje, družba Kolachi Raj ni uspela dokazati šrilanškega porekla zadevnih delov. V uvodnih izjavah od 98 do 101 sporne uredbe je namreč Komisija zavrnila dokazno vrednost potrdil o poreklu, ki jih je ta družba predložila za to. Iz razlogov, navedenih v točkah od 95 do 105 izpodbijane sodbe, je treba trditve, ki jih je družba Kolachi Raj navedla, da bi izpodbijala te uvodne izjave sporne uredbe, zavrniti.

123 Ob upoštevanju vseh teh ugotovitev je treba edini tožbeni razlog, ki ga je navedla družba Kolachi Raj, in torej tožbo iz postopka na prvi stopnji v celoti zavrniti.

Stroški

124 Sodišče v skladu s členom 184(2) Poslovnika Sodišča odloči o stroških, če je pritožba utemeljena in če samo dokončno odloči v sporu. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

125 Ker sta Komisija in združenje EBMA predlagala, naj se družbi Kolachi Raj naloži plačilo stroškov, in ker ta ni uspela, se družbi Kolachi Raj naloži, da poleg svojih stroškov nosi stroške, ki sta jih priglasila Komisija in združenje EBMA v zvezi s postopkom na prvi stopnji in pritožbenim postopkom.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Sodba Splošnega sodišča Evropske unije z dne 10. oktobra 2017, Kolachi Raj Industrial/Komisija (T-435/15, EU:T:2017:712), se razveljavi.**

2. **Ničnostna tožba, ki jo je vložila družba Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd, se zavrne.**

3. **Družba Kolachi Raj Industrial (Private) Ltd poleg svojih stroškov nosi tudi stroške, ki sta jih priglasila Evropska komisija in združenje European Bicycle Manufacturers Association (EBMA) v zvezi s postopkom na prvi stopnji in pritožbenim postopkom.**

Podpisi